

[Alvilda Larsen.]

den ene procent, der svarer til en lejestigning på 6—7 pct., kan væltes over på lejerne. Der er altså i virkeligheden for disse ejendomme tale om en lejeforhøjelse på helt op til 17—18 pct. En så stor procentvis huslejestigning i disse lejligheder bør man se lidt nærmere på. Det er ofte de ringeste boliger, vi overhovedet har, og i mange tilfælde bebos de af familier med børn, ikke sjældent af enlige mødre, og jeg må derfor på det skarpeste tage afstand fra, at man har taget de saneringsmodne lejligheder med her; de var undtaget i forslaget fra i foråret. Det er praktisk talt alle former for lejligheder, der tænkes ramt med denne husleje-forhøjelse, selv det sociale byggeri får pålignet til-lægsskatten, som tilfalder staten, og som vil modsvare en lejestigning på ca. 10 pct., uanset at lejen i forvejen i mange af disse ejendomme er forhøjet med 30—40 pct. Mit parti kan under ingen omstændigheder godkende nogen af disse forhøjelser.

Men der er også andre for lejerne katastrofale bestemmelser, som vi vil vende os imod. Det er bl. a. ændringen til § 67, som går ud på, at lejere af tofamilieshuse kan opsiges fra 1956. Det drejer sig om ikke mindre end 75 000 familier, der efter 1. januar 1956 frit kan opsiges. Familier, der har indrettet deres hjem i disse lejligheder, vil blive ramt af bolignødens trusel — for der er vel ingen her, der tror, at bolignøden vil være mindre i 1956, end den er i dag — samtidig med at de i mange tilfælde vil blive udsat for forfølgelse under forskellige former og chikanerier og underkuelse fra ud-lejernes side. Det, der faktisk sker ved denne bestemmelse nu, er, at man prisgiver disse lejere til bolignøden, og forhøjelsen af lejen i tofamilieshuse giver os en alvorlig antydning af udviklingens gang også for de øvrige lejere i etagelejlighederne, når den frie opsigelse i almindelighed træder i kraft, og det må man regne med sker, når den nugældende lejelov udløber i 1957.

De logerende rammes også, hvis denne lovgivning bliver gennemført. Hvis de bor i de små kommuner med under 10 000 indbyggere, kan lejen fastsættes ganske frit af udlejeren. For de større byers vedkommende, byer med over 10 000 indbyggere, sker der efter lovforslaget den ændring, at de logerende ikke længere kan henvende sig til

de særlige fremlejenævne; disse ophæves med lovens gennemførelse, og de logerende henvises i stedet for til at søge råd og støtte hos huslejenævnene.

Af det, jeg har fremført, fremgår det tydeligt, at det er forringelse på forringelse for lejerne, der her er tale om, og det til trods for at en lejer efter min mening til enhver tid og under alle omstændigheder er den svageste part i forholdet ejer — lejer.

Får lejerne da overhovedet intet til gengæld for de ydelser, de efter forslagene skal præstere? Jo, lejelovforslaget indeholder nogle skueretter — anderledes kan jeg ikke betegne de ændringer, som er foreslået til § 23 — bestemmelser om ejernes vedligeholdelsespligt — som også andre ærede medlemmer har været inde på i dag — samt bestemmelser om afskaffelse af de frivillige overenskomster. Jeg tillader mig at betegne det som skueretter, for reelt giver de ikke lejerne noget som helst. Frivillige overenskomster har jo ingen synderlig værdi længere på baggrund af den forhøjelse, som nu skal betales af lejerne. Og hvad vedligeholdelsen angår, så bortfalder fra 1. januar 1956 den bestemmelse, hvorefter huslejenævnene skal tage hensyn til ejendommenes afkastning. Altså efter 1. januar 1956 har ejerne igen normal vedligeholdelsespligt, men den begrænses rigtig nok samtidig af, at alle uoverensstemmelser ejer og lejer imellem om vedligeholdelse skal afgøres af boligretten, og jeg beder om, at man vil have opmærksomheden henvendt på, at dette i praksis vil sige, at lejerne igen stilles overfor at skulle igennem meget omstændelige og bekostelige retssager for at få istandsat deres lejligheder.

Der er tidligere givet tal for, hvor mange retssager af den art der skulle til, for at lejerne kunne få deres naturlige ret med hensyn til istandsættelse af deres lejligheder, og jeg er meget bekymret for, hvordan vedligeholdelsespligten, som den er formuleret i dette lovforslag, når den frie opsigelsesret også kommer, vil virke. Jeg tror, at det bliver meget, meget vanskeligt for lejerne at gøre deres krav om vedligeholdelse gældende. De vil til enhver tid udsætte sig for grundejerens trusel om opsigelse, om, at de kan flytte, hvis ikke de er tilfredse med lejligheden i den stand, den har. Egentlig havde der slet ikke været